

WÕTA ja LÕE!

№ 8. — 3. aastakäik.

Sisfewõtt ja wäljaand.

Max Frommel.

Meil on igapäew sisfewõtt ja wäljaand meie sisemise inimese tarwis. Meie wajame armastust, palju armastust, me wajame ustatust oma kutsetöös, tiibu, et me ei wäsi, waid töötame ikka uue rõõmsusega; me wajame kannatust häda ajal, palju kannatust. Need on meie wäljaanded. Kust saame siis oma sisfewõtted? Ühel minu ametreisil astus teegi kaupmees wagunisse ja istus mu kõrwale. Mu kohwile näidates ütles ta:

„Te olete wist küll kaupmees?“

„Külap wist,“ lausufin ma, „kauplen pärlitega.“

„Pärlitega?“ küsis ta, „siis teete meie maal wiletsat äri.“

„Seda ma kardan isegi,“ kõnelesin ma edasi, „ja see on weel enam imestamiswääriline, et müün neid muidu, ilma rahata.“ Kui olin talle mõista annud, millisest kallist pärlist jutt on, ütles ta lühidalt: „Kristlikust moraalist pean ma palju lugu, aga dogmasid ja usuteaduslisi usulauseid pole mulle waja.“ Siis andsin ma talle wastuseks: „Et oleme mõlemad kaupmehed, siis teame, et meie raamatuis wäljaand ei tohi olla iial suurem sisfewõttust, kui lõpuks pankrott ei pea tulema. Moraal ja kombeõpetus on aga puhas wäljaand: Sa pead armastama, ja pead teenima, ja pead aitama, see on terve päewane wäljaand, ja iga inimene, keda ma kohtan, nõuab minult, et pean teda armastama, — ma küsin teilt, kust tuleb sisfewõtt?“

„Eneserahuldusest,“ wastas ta.

„Do ja,“ ütlesin ma „ma tunnen eneserahulduse usundit, selle mehe usundit, kes ütles: „Ma tänan sind, Jumal, et ma ei ole nõnda kui muud inimesed!“ Kui mulle ilmub õhtul aga eneserahulduse afemele häbitunne, et on antud wälja mu armastuse tagawara, et pankrott õhwardab, mis siis? Sellepärast peab tulema mu sisfewõtt teisest kohast, ülevalt sellelt, kes on ükfinda armastus. See ei ole armastus, et meie oleme Jumalat armastanud, waid Tema on meid armastanud. „Armastage Teda,“ see on wäljaand . . . „sest Ta on meid esiti armastanud“ — see on sisfewõtt — need on dogmad, usk ja ewangelium Kristusest, wäga tarwilik sisfewõtt; on Ta mulle kinkinud andeksandmiseks kümmetuhat talenti, siis wõin ma ka sada teenari raha kintida ja anda andeks oma wennale. „Ilma olete saanud, ilma ka andke.“

Säwitaw ekstitus.

18. fajandi lõpupoolel pääsesid Europas, enam kui enne, õitsele mõistusõpetus ja usumastased aated. Rahwawalgustajad ja õpetajad plüüdsid purustada waimustusega ristiusu aluseid. Arwati, et olemas tulnud aeg, kus inimesed enam ei tarwita seda päästmist, mis on Kristuse meres. Pöötrati uhkelt selg kõigile jumalikkudele tõdedele ja mindi oma teile, inimtarekuse ja lihahimuga sillutatud teeradadele. Sarnase walgustuse kaitsja oli ka Preisi kuningas Friedrich II, surnud a. 1786. Ta harrastas Prantsuse tsiwilisationsiooni ja pidas Voltaire'i oma palees, ega salanud enda wiha Kristuse wastu.

Sarnane külm kandis pea wilja. Uskmatus ja jumalakartmatus kaswasid kohutawalt. Oma walitsuse lõpul kurtis Friedrich II, et ei mõinud jätta oma rahwast nii wagana ja jumalakartlikuna, kui oli ta saanud teda oma isalt. „Looge jälle usk maale,“ hüüdis ta ministreile. Gemal perekonnast, ilma isade Jumala rahuta suri „Sanssouci filosoof“. Ta oli põlanud Jumala. See oli ta elu õnnetus ja parandamata ekstitus. (G. Wiikkolehti.)

„Wõta, mõta!“

Moody jutustab järgmiselt: „Keegi naisterahwas Glasgow'is tuli minu juurde ja ütles: „Härta Moody, teie ütlete ifka: Wõta, mõta! Kas on aga piiblis ühte kohta, kus seisab: Wõta! Wõi on see ainult teie wiis nii rääkida? Mina olen piiblist õstinud, aga ma ei leia niisugust kohta.“

„Kuidas nii?“ küsisin mina, „kas teie ei tea, et piibel just jelle sõnaga on pitseeritud? See on peaaegu wiimane sõna piiblis. „Ja Waim ja pruut ütlewad: Tule; ja kel janu on see tulgu ja kes tahab, see wõtku eluwett ilma.“

„Ah!“ ütles ta, jeda pole ma weel lugenudki. Kas on sellega kõik öeldud, mis mul teha on? — „Jah muidugi, piibel ütleb jeda. Ja ta wõttis seljamaal pilgul.“

Janu ja külm.

Sõjaajal kõndis lord keegi sõjawäeõpetaja üle sõjawälja, kus leidis lamawat maas haawatud sõduri. Ta kandis piiblit kaenlas ja seisatudes küsis mehelt:

„Kas tahate, et ma loeksin teile midagi piiblist?“

Haawatu ütles: „Mul on janu; parema meelega tahaksin midagi juua.“

Õpetaja läks ja tõi wett nii ruttu kui wõimalik.

„Kas te ei wõiks tõsta mu pead ja asetada midagi jelle alla?“

Õpetaja wõttis oma palitu, käänas jeda koftu ja tõstis jellele haawatu wäsinud pea.

„Nüüd,“ ütles mees, „kui mul oleks midagi fattedks. Mul on nii külm.“

Õpetaja laotas oma kuue haige üle. Saawatu waatas selle järel üles ja ütles:

„Zumala pärast, kui selles raamatus, mis teil on, õpetatakse inimest tegema sel kombel, kuidas teie nüüd teete mulle, siis tahan ma sealt kuulda!“

See sündmus sisaldab väärtusliku õpetuse. Mis tänapäew wajakse on see, et tehakse nii, kuidas see raamat — piibel õpetab.

„Sotahuuto“.

Wäike trööstija.

Kuueaastase Kalle ema oli lesk. Sageli ema kurtis ja kaebas seda, et tal kõike on nii wähe. Kord koolist tulles hüüab Kalle rõõmust färawail filmil:

„Ema, mina jutustan sulle midagi wäga armast.“

„Mida siis? — küsib ema.“

„Waata, täna kui sina nutsid seda, et kõik on nii raske ja waejus kipub majja, jäin nii kurwaks. Mõtlesin, kas ka mitte Zumal, kes nagu sa ütled, muretses meie eest, sureb nagu tsa. Kuid täna küsisin ma õpetajalt ja ta ütles: „Et jugugi, Kalle pojuke, Zumal ei sure kunagi.“ Ja siis ja ei tarwitse ju kurwastada, armas ema, tema ju annab meile, mida tarwitame.“

Ema sulges poja süle ja suudles hellalt. Weel färasid pisarad filmist, kuid süda troostiti lapse sõnuft.

Ainult seitse päewa!

Üks uni ja selle tagajärjed.

Charles M. Sheldon.

28

Oli hall hommik ja ikka weel sadas lund. Robert Hardy mõtles õnnetuspaiga toledustele ja sellele, kuidas lumi tõit jäljed puhta walge waibana finni katab.

„See on mu neljas päew. Kuidas wõiksin ma seda paremini kasutada? Mis pean ma tegema?“ Ta põlwitask ja wõttis palwes nut jõudu eelseiswaks wäewaks.

Hommik möödus kiirelt, enne weel kui seda mõeldagi oleks jõudnud tuli lõuna aeg. Ta oli klaara juures istunud, siis Willy ja Betty pool ning selle järel oma todules büroos seltsi asjus töötanud. Tuli Jakob Rogton. Pihfalt ja südamlikult jutustas ta oma pöörmisest. Härra Hardy tänas südamest Zumalat, kuid samal ajal palus ta enda poja eest, et tallegi lööks Zumala tund, kus Zumala Waim ta wõiks unendada ja patuahelast wabastada.

Peale lõunat oli ilm parem ja ta ruttas ametisse. Klaara jäi endisesse olekusse. Arst oli küll käinud, kuid ei wõinud enam midagi rohkem teha. Et ta eriliselt wajaline siin polnud, wõis ta minna tehasesse. Lume sadu oli möödas ja inimesed tänawail pühkisid lund, kuna päike färawalt paistis.

Härra Burns teatas, et tõik on korras ja direktor asus fergendatud südamega oma paberite täitmisele. Umbes kella 3 ajal tuli üks teine seltsi ametnik, Hardy sõber. See jutustas talle, et soowivad forraldada ühte luuremat koosolekut raekojas, mille sihiks arutada, kuidas wõimalusi leida nii raudtee õnnetusel wigastatude,

fui ka tööjoja katla lõhtemisel kannatanute perekondade abistamiseks. „Terwe Barton on sellest wapustatud ja see oleks kõifide elanikude ühine wajadus midagi teha ja seda asja üldijelt arutada.“

„Kas teie wõiksite ka sinna koosolekule tulla, härra Hardy?“ küsis Jöber. Hardy mõtles wiiwu ja wastas: „Ja ma mõtlen, et wõin.“ Üks mõte läbiastata pea ja tal oli tunne, et see on Jõsandast.

„See oleks häa, kui teie ka ette walmistaksite mõned sõnad seal öelda. Mulle paistab, et raudteelsetki jüüdistatate etteawaamatujes ja hooletujes.“

„Ja, ma ütlen mõned sõnad,“ wastas Hardy ja peale mõningate seltsi asjapuuwatate küsimuste arutuste wäljus warsti Jöber.

(Järgneb.)

Wiisil: Oh Jeesus, minu walu. 237 b.

Su armsad filmakesed, Neil' peale sülitati, Su kaunid palekesed, Meid naeruks kateti. Sa olid kõigeausam, Küüüd oled autu, Sa olid kõigekangem, Küüüd oled rammetu.

Mis iial sina tegid, Et sind nii waewati? Kõik, mis ja kurja nägid, Du minu patu süü. Mu peale armu heida, Mind ära nuhtle ja, Waid anna armu leida, Kui hirmu tunnen ma.

*

Wiisil: Wõitle hästi, kui sind Jumal. P. 65.

Wii mind kõrge kalju peale, Kuhu waenlane ei saa, Wii mind kindla kantsi sisse, Mis jääb seisma lõpmata.

Koor: Selle kõrge kalju peale, Rajan oma õnnistusi,

Ta on wanast ajast seisnud Ja jääb seisma igawest'.

Kui ka selle kalju wastu Laened hirmsast' peksawad, Ei ma siiski tunne hirmu, Sinna jälle wajuwad.

Dh mis rõõmu kalju annab Minu hingel' alati; Tema rüppest jookseb wälja Rahu, wäge rohkesti.

*

„Mõttele oma Looja peale oma nooremehe põlwes.“ Rog. 12, 1.

Hing rutta eluteele Küüüd noore iluga Ja ehteks enesele Tõdepärlid osta ja. Siis seda taewawara Pea südames ja käes, Et ilmu ei riisu ära Ta kawaluise wäes.

Dh rutta, kui weel päike Sull paistab selgesti, Ja tema kuldne läige Sind kutsub rõõmusse. Dh nõua ühte taga Ja lasse jääda muu; Mis aitwad ükskord aga Lust, wara, tärnid, au?

Weel enne muret rutta Ja walust filmawett. Dh ära homjeks jäta, Waid osta täna tött. Sa oma Looja peale Küüüd mõttele noorelt siin Ja anna süda talle, Siis tulgu rist ehk piin!

Tarwitage „Wõta ja loe'fid“ koosolekuil laululehtedena. Käesolema aasta numbroid saab Kr. 1.25 — 100 tk., möödunud aastate omi 1 fr.

— — suuremal arvul isegi 85 senti — sada. — —

Wastutaw toimetaja ja wäljaandja Peeter Sink. „Wõta ja loe“ hind à 2 senti; 10 tükki — 15 senti. Plumb 2 × kuus. Makstab aastaks 50 s., 1/2 a. 52 s., wälismaale 1 fr. aastaks. Tellige, lewitage ja paluge! Toetusi traktaat-misjoni heaks, tellimisi ja kaastööd saata toimetaja aadressil — P. Sink Päikese 5—7, Tallinn.

„Külwaja“ trükk, Keilas 1934.